AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 290 — CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, DECEMBER 10TH, 1932 — LETO XXXIV—VOL. XXXIV

Neplačani davki tvorijo velik problem za mestno, okrajno, državno vlado

Cleveland. — Tekom letošnjega leta je več neplačanih davkov, kot smo jih imeli tri leta poprej. Neplačanih davkov v letu 1932 je naravnost nezaslišano ogromna svota, $22,408,-561, in vseh neplačanih davkov od vseh prejšnjih let je pa $29,-673,476, torej znaša skupna svota neplačanih davkov $52,-082,037. To so davki na posestva. K temu je pa treba prišteti še neplačane davke v svoti $11,000,000, kar se tiče osebne lastnine. In če prištejemo kazni in obresti, ki gredo k neplačanim davkom, dobimo svoto, ki znaša skoro sto milijonov dolarjev samo v Cuyahoga county. Javni dolgovi morajo pa biti plačani, kakor tudi javne obveznosti in javni uslužbenci. Z višjimi davki ne bodo naredili ničesar, ker narod še sedanjih ne more plačevati. Potrebna je ekonomija do skrajnosti pri javnih izdatkih. Na ta način ne more iti dalje naprej. Oči vseh se obračajo na državno postavodajo, ki ima moč položaj omiliti, toda le, če se odpravijo vsi nepotrebni izdatki.

Trgovsko društvo

Narodni Trgovski Klub, ki obstoji iz naših domačih slovenskih trgovcev z jestvinami, je jako živahno na delu, da deluje tudi še naprej po začrtani poti, da deluje v prid trgovskega življa in celokupnega naroda. Da bo Klub tudi v bodoče deloval po začrtani poti, nam garantirajo možje, ki so bili izvoljeni v odbor za prihodnje leto, in sicer: John Filipič, predsednik; George Kuhar, podpredsednik; Louis J. Prince, tajnik; Joseph Metlika, blagajnik; John Godnjavec, zapisnikar. Nadzorni odbor: John Špeh, Louis Prijatelj in Anton Bartol. F. A. Turk, vratar. Klubove seje se vršijo v S. N. Domu, staro poslopje, kot navadno. Trgovski Klub obstoji s članov, ki so vedno pokazali zanimanje za narodni napredek in slednjega tudi dejansko pospeševali.

Listnica uredništva

Leo Poljšak, Cleveland.—Vašega dopisa ne bomo priobčili, ker to pač ni odgovor na dejstva, ki smo jih priobčili in jih še enkrat omenimo: da se slovenski socialisti pri nedeljski proslavi niso izkazali kot gentlemani s svojim kričanjem. Mi vam nismo prav nič očitali dejstva, ker se niste udeležili proslave — to je bila čisto vaša privatna zadeva. Tudi nekatere druge organizacije se je niso udeležile, pa jim tega ne očitamo, ker je to tudi njih lastna zadeva. Narod si pa ne pusti kratiti svobode prirediti kako stvar, pa naj bo to že proslavo ujedinjenja Jugoslavije, ali pa kaj drugega. V vašem dopisu pišete na dolgo in široko o režimu v Jugoslaviji. Veste, to nas pa čisto nič ne briga. To je stvar naroda v domovini. Če pa proslavljamo **ujedinjenje troimenenega naroda,** se s tem še ne ogrevamo **ne za ta ne za oni režim,** kot ste lahko izprevideli iz naših člankov. Če pa hočete, da bodo imeli vaši klici: "doli s kraljem!" kaj uspeha, ne kričite po St. Clairju, ampak pojdite v Beograd in dajte tam duška svojim srčnim čutilom! Vso srečo vam želimo in — lep pozdrav!

Zvezni pravdnik trdi, da je unijski načelnik na plačilni listi skebov

New York, 9. decembra. Patrick J. Commerford, podpredsednik New York State Federation of Labor in vpliven mož v Tammany unijskih krogih v New Yorku, je dobival $75.00 na teden od nekega kontraktorja, ki zaposluje skebske delavce. Tako se je pričalo danes na zvezni sodniji. Zvezni pravdnik v New Yorku, Medaillie, je pričal pred zvezno sodnijo, da je dobival Commerford od svoje delavske unije, kot tajnik, $200.00 tedenske plače, poleg tega je pa od skebov dobival, in sicer od dveh organizacij, po $75.00 na teden, tako da je kot unijski uradnik protežiral skebe pri njih delu. Commerford je tajnik podružnice št. 125 Internatonal Union of Operating and Hoisting Engineers. Poleg tega ga je prinesel zvezni pravdnik pred sodnijo na dan, da je Commerford, ki je podpredsednik unijskega stavbinskega koncila, dobival "nagrade" v svoti $2500 do $7000, da je z raznimi kontraktorji "poravnal" razne delavske spore. Stvar je prišla na dan, ko je zvezna vlada prijela Commerforda, katerega je obdolžila krive prisege in da ni plačal dohodninskega davka za zadnja tri leta. Sodnijska dvorana je bila nabasano polna, večinoma po unijskih pristaših. Proti Commerfordu so pričali razni kontraktorji, ki so dokazali iz svojih knjig, da je bil Commerford na njih redni plačilni listi, dasi so dotični kontraktorji zaposljevali neunijske delavce. Vsa zadeva je vzbudila velik nemir med unijskimi delavci v New Yorku.

Še je čas!

Prosimo vas, da če želite naročiti božično številko "Ameriške Domovine" za staro domovino ali kamorkoli kam drugam, da se potrudite in to storite takoj. Po 17. decembru ne sprejmemo nobenih več naročil. Vsako leto moramo odkloniti od 500 do 1000 naročil, ker pridejo prepozno. Naročite sedaj, ker moramo vedeti, koliko naj jih tiskamo. Po 17. decembru bo absolutno prepozno. 10 centov za vsak naslov in 50 centov za voščilo. Prosimo, da naročite gotovo tekom prihodnjih dni in ne kasneje kot 17. decembra.

Influenca se širi

Mestni zdravstveni urad dobiva dnevno več obvestil, da ljudje dobivajo pljučnico in influenco. Dr. Knapp, načelnik urada, je dal sledeča navodila, da se prepreči influenca: ne gibljite se v prostorih, ki so polni ljudi. Uživajte mnogo vode. Nosite vremenu primerno obleko. Glejte, da dobite dosti spanja. Osem ur je komaj zadosti za odraslega, 10 ur za otroke. Glejte, da so vaše noge suhe. Ako ste prehlajeni, pojdite takoj v postelj.

Licence

Mestna vlada se bavi z načrtom, da licenzira več vrst trgovin, ki dosedaj nimajo nobene licence. Tako na primer verižne trgovine, katere bi radi spravili pod kontrolo, da bi plačevale vsaka n. pr. $25.00 ali več na leto. Mnogo trgovin je, ki poslujejo dosedaj brez vsake licence, dočim imajo druga velika mesta upeljane enake licence.

Mesto New York ne more več plačevati dolgov. Bankirji ne posodijo več

New York, 9. decembra. V ponedeljek in v torek tega tedna je mesto New York plačalo $30,-000,000 na dolg v svoti $151,-000,000, ki je zapadel 5. decembra. Včeraj in prihodnji ponedeljek mora mesto New York plačati nadaljnih $55,000,000 na dolg. Mesto je imelo začetkom tega tedna na razpolago $50,-000,000 v svoji blagajni. Od tega je plačalo $30,000,000 na dolg, preostaja še $20,000,000, od katerih je danes mesto plačalo $15,000,000 kot nujen dolg. Sedaj ne preostaja za plače mestnih uslužbencev, ki znašajo $15,000,000, a v blagajni je le $5,000,000. Bankirji so se izjavili, da ne posodijo niti dolarja več mestu, dokler mestna vlada ne odredi nadaljne korake, da se znižajo nepotrebni mestni stroški. Proračunski odbor mestne vlade je že znižal plače za $20,000,000, toda bankirji pravijo, da to ni dovolj, da mora slediti nadaljno znižanje za $25,000,000, ker New York nima več dohodkov, da bi imel tako ogromne izdatke. Posojilo ni vredno nič, ako ni garancije, da bo vrnjeno. Začasni župan McKee se trudi na vse načine, da se stroški znižajo, toda trdovratni nastop proračunskega odbora pobija vse načrte župana.

12-letni deček priznal, da je ubil očeta

Detroit, 9. decembra. 12 letni Gilbert Stuart je priznal, da je ubil svojega očeta. Na policiji je otrok izjavil, da je imel otrok načrt, da vzame očetovo puško, nadalje očetov ček, ki ga je dobil za plačo, in avtomobil ter se poda na pot zločina in ropa. Sprva je fant trdil, da je bil oče po nesreči obstreljen, toda pri ponovnem zasliševanju je priznal, da je sam ustrelil očeta.

Trda glava

Stanley Zaleski, 37 let star, po poklicu rokoborbec, je bil pijan te dni, pa je pograbil svojo ženo, svojo svakinjo in svojo taščo ter vse skupaj zagnal iz hiše na cesto. V hišo sta prišla na pritožbo dva policista, katera je korenjak Zaleski, ko sta mu napovedala aretacijo, zagnal v en kot kot dvoje kurjih peres. Pobrala sta se in s palicami napadla Zaleskija, toda bolj sta ga tolkla po glavi, bolj se je Zaleski smejal. Tako nekako, kot če bi vas kdo pd glavi božal, se je zdelo udrihanje policijskih kolov na glavi Zaleskija. Zaleski je še vedno premetaval policiste, ko je dospel večji oddelek policije, ki je spravil Zaleskija — v bolnico, kjer so mu naredili 37 "štihov" na glavi, policista sta pa dobila 14 dni dopusta, da se "odpočijeta."

Za brezposelne

Zveza ženskih klubov v Clevelandu bo razdelila tekom meseca januarja 48,000 kvortov prezerviranega sadja in zelenjave med brezposelne v mestu. Omenjenih 48,000 kvortov so ženske same prezervirale tekom jesenske sezone.

Bivši prosekutor

David Kammer, 39 let star, ki je bil pomožni prosekutor pod republikanskim prosekutorjem Stantonom v Clevelandu, je včeraj moral drugič na sodnijo radi poneverbe. Poneveril je baje $80.00.

Važen shod

V nedeljo, 11. decembra, ob 2:30 popoldne, se vrši v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave., jako važen shod za naš narod. Shod se vrši v prid propagande za brezposelno zavarovalnino. Kaj pomeni ta zavarovalnina, je "Ameriška Domovina" pojasnjevala tekom dolgih mesecev, dobre in slabe strani te zavarovalnine, ker je vedno prav, da se sliši o takih stvareh oba zvona. Povedali smo, zakaj bi morali delavci dobiti zavarovalnino zoper brezposelnost, in povedali smo tudi, kakšno nasprotstvo je od strani delodajalcev proti tej zavarovalnini. Pomnite samo to: državna postavodaja države Ohio se bo prihodnji mesec pečala s tem predlogom. Komisija, katero je imenoval governer White tozadevno, je ugodno poročala, da se brezposelna zavarovalnina gotovo upelje od strani državne postavodaje. Po tem načrtu bi morali delavci in delodajalci plačevati za tako zavarovalnino. Lahko se pa upelje načrt, da plačujejo le delodajalci, ali pa delodajalci in država. Ako bo država prispevala, bodo davki večji, ker nekje mora država vzeti. Na vsak način je pa v vašo korist, da pridete v nedeljo popoldne ob 2:30 v dvorano S. N. Doma, kjer boste slišali točna pojasnila. Nobene vstopnine ni, nobene kolekte ne bo. Le pridite!

28 mrtvih

Harlan, Kentucky, 9. decembra. Razstrelba je nastala danes v premogovniku Harlan Coal Co., in sodi se, da je najmanj 28 premogarjev zgubilo pri tem svoje življenje. Deset trupel mrtvih premogarjev je doslej rešilno moštvo prineslo na površje. Žene in otroci ponesrečenih premogarjev stoje pred vhodom v premogovnik in čakajo, če bodo prinesli njih očete žive ali mrtve iz jame. Enake razstrelbe so v ondotnih premogovnikih skrajno redke, in premogovnik je bil opremljen z vsemi varnostnimi aparati. Harlan premogovnik je znan po svojem štrajku pred dvema letoma, ko je bilo v spopadih med premogarji, ki so se nahajali na štrajku, in med deputiji, ubitih najmanj dvanajst oseb.

"Všk" in "pijan"

Kongres Zed. držav bi se moral zanimati za razsodbo sodnika Corletta, ki jo je oddal včeraj v neki razporočni obravnavi. Neki Chas. Weinberg je tožil svojo ženo za razporoko. Poročil se je šele februarja meseca, letos. Sodniku je Mr. Wainberg povedal, da prihaja njegova žena ponoči domov in vedno nekako "všk." "Kaj je pa razlika med "všk" in med pijanostjo?" je vprašal sodnik Corlett. "Ne vem," je odgovoril razočarani možiček. "Bom pa jaz razložil," je rekel sodnik. "Če je tvoja žena pila dober "štof" je bila "všk," če je pa goltala munšajn, tedaj je bila pijana," je rekel modri sodnik. In prav je imel.

John Sulzmann

Bivši šerif John Sulzmann je odpotoval včeraj v kopališče v Maria Stein, Ohio, kjer bo počival do 1. januarja, potem se pa vrne, da ponovno prevzame dolžnosti šerifovega urada.

* Francija je poslala dva milijona dolarjev zlata v Zedinjene države.

Perzijski šah se je zoperstavil Angliji. Vojna nevarnost grozi

London, 9. decembra. Zunanje ministerstvo angleške vlade je dobilo od perzijskega šaha tako "sramotilno" noto, da se angleška vlada ne drzne priobčiti vsebino note v javnosti. V tej noti svari prezijski šah angleško vlado, da če bo slednja poslala enega samega vojaka ali mornarja, da varuje interese Anglo-Perzijske petrolejne družbe v Perziji, da bo šah smatral to kot direktno izzivanje od strani angleške vlade. Perzijski šah obenem omenja, da je treba perzijskim vojakom spustiti eno samo dobro bombo v refinerije Angležev v Abadanto, da zleti milijone sodov angleškega petroleja v zrak. Koncezija, ki jo je imela Anglo-Perzijska petrolejna družba doslej s perzijsko vlado, je preklicana, in družba mora zahtevati nove dogovore glede ponovitve pogodbe, in novi pogoji morajo biti dovolj koristni za perzijski narod kot so dosedanji. Angleška vlada je že prej izjavila, da ne prizna preklica pogodbe in je zagrozila, da če bi Perzija izvajala posledice, da bo Anglija znala ščititi svoje interese. Angleška vlada sama lastuje polovico interesa v Anglo-Perzijski družbi. Položaj je skrajno napet. Ali se morajo Angleži ali Perzijci podati, ali pa pride do odkritega boja. Dosedaj se niti Perzijci niti Angleži niso podali za en sam mezinec.

Protestanti so še vedno za prohibicijo

Indianapolis, 9. decembra. — Združeni zastopniki raznih protestantovskih sekt so včeraj na svojem zborovanju odobrili ostro resolucijo, ki se poteza za chranitev 18. amendmenta med ameriškim narodom. Protestantovski zbor naglaša, da bo ameriški narod moralno in finančno propadel, ako se ponovno uvedejo gostilne. Kot da ameriški narod ne bi bil že danes na robu propada!

Hrvati v politiki

Pri zadnji seji v Hrvatskem Narodnem Domu so bili izbrani delegati za Hrvatsko Ligo demokratskih klubov Cuyahoga county. Sledeči delegati so bili izbrani: Marcus A. Bratelj, 3101 Superior Ave., predsednik; Stephen Simmons, podpredsednik; John Shimrak Jr. tajnik in Ella Deanovic, blagajnica. Zadnje čase se bratje Hrvati jako resno in vztrajno udejstvujejo v demokratski politiki našega mesta.

Davek na vino

Ako bo pred Božičem sprejeta postava, da se dovoli dobro pivo in vino, tedaj bo tudi sprejeta postava, ki določa tozadevni davek. Na pivo bodo pobirali $5.00 davka od soda, na vino pa 20 centov od galone, kar bi prišlo povprečno $10.00 na sod. Seveda se bo potem primerno dvignila tudi cena vinu.

Balincarji in kegljači

Vsi tisti, ki ste balincali pri Klausu ste prošeni, da pridete v pondeljek, 12. decembra na kegljišče pri Joseph Pozelniku. Imeli bomo sejo, ker začnemo kegljati. Pridejo naj tudi drugi, če koga veseli, ker je še prostora za en par. Seja se začne točno ob 8. uri zvečer.—Balinca klub.

* Henry Ford se zopet nahaja v svojem uradu.

Industrijalci trdijo, da bo brezposelna zavarovalnina znižala plače

Columbus, Ohio, 9. decembra. Sedaj, ko so delavski voditelji pojasnili svoje stališče glede zavarovalnine brezposelnih, ki naj se upelje v državi Ohio, prihajajo v javnost tudi industrijski krogi, ki podajajo popolnoma drugačno mnenje glede te zavarovalnine. Glavne trditve industrijskih krogov so: Ena četrtina delavcev v državi Ohio, ki so sedaj zaposljeni, bo zgubila delo, ako se upelje brezposelna zavarovalnina, kakor se je izjavil Warren Perry, eksekutivni tajnik Ohio Manufacturers Association. Družbe, ki imajo dosedaj zavarovalnino zoper nesreče, zavarovalnino za slučaj bolezni svojih delavcev in ko-operativni način investiranja delnic, bodo morale vse to opustiti. Tovarne baje že danes operirajo brez profita. Ako bo postava o zavarovalnini zoper brezposelnost sprejeta, bodo morale industrije takoj stabilizirati svoje poslovanje na plačilni minimum. Kompanije so tekom poletja letos dognale, da če se dotična postava upelje, da morajo odsloviti 24 odstotkov svojih uslužbencev, in le najbolj zmožni bi bili obdržani na delu. Recimo, da ena industrijpa plačuje na leto $25,000 za delavsko zavarovalnino za slučaj nesreče. Brezposelna zavarovalnina bo veljala kompanijo nadaljnih $46,000. Kompanija bo morala zavarovalnino zoper nesreče odpraviti, ker obeh plačil ne bo mogla zmagovati. Brezposelnih v Ohio je 400,000. Ako dobi sleherni le $500.00 na leto zavarovalnine, pomeni to $200,000,-000 letnih izdatkov. Kje se bo ta denar v državi Ohio dobil, ko skoro nihče ne more več zmagovati davkov, je silno vprašanje.

Slovenski radio

V nedeljo, 11. decembra, bodo igrali na slovenskem radio programu Johnnie Gribbons in njegov orkester. Johnnie zna zaigrati in ga boste gotovo z veseljem poslušali. Poleg tega pa bomo imeli na programu lepo petje Dolinar sestric, ki boste zapeli: "Na tujih tleh," "Pomlad," "Upanja žar" in "Na Gorenjskem je fletno." Slovenski radio program se bo oddajal potom WJAY radio postaje, v nedeljo, 11. decembra, od 3:30 popoldne do 4. ure. Prosimo, da pazite na posebna naznanila v nedeljo.

Za West Park!

Podružnica št. 21, Slov. ženske Zveze v West Parku bo v soboto večer, 10. decembra, priredila zabavo, tekom katere bo Mr. Anton Grdina kazal najnovejše slike iz domovine. Slike se bodo kazale v Slov. Delavskem Domu na W. 130th St. Kdor želi videti te zanimive slike, naj se udeleži, žal mu ne bo!

General Glassford

General Glassford, policijski načelnik mesta Washingtona, ki se je uprl predsedniku Hooverju, ker je Hoover dal pregnati veterane iz Washingtona z bajoneti in bombami, pride danes v Cleveland, in bo zvečer ob 9. uri govoril v Central Armory ter povedal nekoliko svojih doživljajev. Za njegov prihod vlada po vsem Clevelandu veliko zanimanje, zlasti med veterani.

* Šole v Garfield Heights bodo zaprte za tri tedne.

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

Dva maskirana bandita sta pretekli teden napadla znanega slovenskega trgovca v Milwaukee, Antona Mogolicha ter odnesla $100 v gotovini. Ob času ropa je Mogolich pregledoval knjige v svojem uradu, dočim se je pomočnik Bolenšek pripravljal, da zapre trgovino.

Za $25,000 odškodnine toži neki Isaak Hill v Milwaukee slovenskega gostilničarja Joseph Vidica. Hill trdi, da je bil pred dvema letoma v gostilni rojaka Vidica napaden in pretepen, da je dobil težke notranje poškodbe.

Pred osmimi leti je bil v Milwaukee umorjen rojak Mihael Mišnica. Morilec je ušel zasledovalcem. Sedaj so ga pa iztaknili v Argentini, in pomožni šerifi so se že podali tja, da ga pripeljejo v Zed. države.

75 letnico svojega obstanka je praznovalo Slovansko Vzajemno Podporno društvo v San Franciscu. Ustanovljeno je bilo leta 1857, torej tedaj, ko ogromna večina nas Slovencev v Ameriki še rojena ni bila. V San Franciscu se je vršil slavnostni banket, pri katerem je pela odlična slovenska pevka Miss Fabian.

Prva birma

V nedeljo, 11. decembra se bo v novi cerkvi sv. Vida vršila prva birma, odkar je bila cerkev blagoslovljena. Nad 750 slovenskih dečkov in deklic bo prejelo zakrament sv. birme v nedeljo. Birmanci in birmanke, kot njih botri in boterce se vabijo, da so v cerkvi točno ob 2. popoldne, in ob 3. uri se začne podeljevati sv. birma. Ker ima vsak birmanec in birmanka svoje botre in boterce, in v očigled velikega števila birmancev, je gotovo, da bo cerkev natlačeno polna, in se ostali farani vljudno prosijo, da ne silijo v cerkev tekom birme, da ne bodo zadrževali obredov.

Dr. sv. Vida, 25 KSKJ

Društvo sv. Vida št. 25 K. S. K. J. je izvolilo sledeče uradnike za leto 1933: predsednik Anton Skulj, podpreds. Jos. Grm, tajnik A. J. Fortuna, zapisnikar Frank Sodnikar St., blagajnik John Mele, vratar John Modic. Zastavonoša Frank Skul. Nadzorniki: Frank Vidmar Jr., Joseph Ogrin, John Pajk, Duhovni vodja Rev. B. J. Ponikvar. Zdravniki: dr. J. M. Seliškar, dr. M. Oman, dr. L. Perme, dr. A. Perko. Zastopniki skupnih društev fare sv. Vida: Fr. Braniselj, Anton Strniša, Jos. Levstik, Anton Skul, A. J. Fortuna.

Kresse's Market

Včeraj je bil priobčen oglas Mr. Anton Jančigara, ki ima dobro poznano mesnico, znano pod imenom "Kresse's Market," na 5335 Superior Ave. Naslov je bil v oglasu izpuščen. Ampak gospodinje tako dobro poznajo to izvrstno slovensko mesnico, da se vseeno rade oglašajo v njej, ker poleg dobrega prvovrstnega mesa, ima Mr. Jančigar tudi izredno nizke cene. Priporočamo!

Mr. Frank Matoh

Iz bolnišnice se je povrnil Mr. Frank Matoh, 837 Alhambra Road. Prijatelji ga lahko obiščejo in se bo v domačem krogu gotovo kmalu bolje počutil.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto $5.50 ;pol leta $3.00; četrt $1.75
Za Evropo, celo leto $8.00; pol leta $4.00; za četrt leta $2.50
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. HEnderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 290, Sat., Dec. 10th, 1932

Času primerne

Kar nas skrbi je, če bodo znali Amerkianci še očitno piti opojno pijačo, kadar bo prohibicija odpravljena. Dosedaj so se skrivali za težkim zidovjem in v kleteh.

* * *

Glede evropskih dolgov: kaj bi vi rekli, če bi posodili prijatelju en tisoč dolarjev, pa bi prijatelj prišel k vam in izjavil: ne morem vrniti, pa naredi kar hočeš!

* * *

Pa to še ni tako slabo. Kaj bi vi rekli, če bi vedeli, da ta prijatelj popiva okoli in troši denar do skrajnosti, vam pa pravi, da ne more plačati. Ali bi mu odpustili dolg in ga še prijazno gledali pri tem?

* * *

Enako dela Evropa. Štiri tisoč milijonov dolarjev zapravi vsako leto za morilno orožje, za armado, mornarico, strupene pline in enako, štiristo milijonov dolarjev pa ne more plačati letno na dolg.

* * *

Trikrat zaporedoma je "Literaty Digest" skoro 100 procentno napréj povedal, kakšen bo uspeh volitev. Najbolje bi bilo, če bi si prihranili v bodoče stroške za volitve in bi vprašali "Literary Digest." Osemdeset milijonov dolarjev, kar volitve stanejo, bi lahko dali brezposelnim.

* * *

In blagor časopisu, ki ima tako zveste naročnike kot je "Literary Digest."

* * *

Menda se je pa depresija vseeno že umaknila. Iz Wisconsina poročajo, da morajo lovci iti globoko v gozdove, da dobijo volkove.

* * *

Darovi, ki jih darujete v dobrodelne namene, niso podvrženi dohodninskemu davku. Ampak darove dajati danes, to boli več in bolj kot sto dohodninskih davkov.

* * *

Znana zrakoplovna junakinja, Miss Amelia Earhart bo prepotovala vso Ameriko in govorila v korist enakosti obeh — spolov. Moški upamo, da jo dobi!

* * *

Znamenje časov: V New York državi je znorel neki lastnik hiše, ko mu je prišel plačat najemnik hiše — rent.

* * *

Če že sedaj ne bodo Amerikanci preveč pijanosti kazali okoli, mogoče v resnici dobimo dobro pijačo v dveh letih.

* * *

Včasih nismo vedeli, kaj bi naredili s starimi, izrabljenimi britvami. Danes se brijemo z njimi!

* * *

Človek je kot avtomobil. Včasih se ubijemo, ko vozimo 20 milj, včasih pa če divjamo 80 milj na uro.

* * *

In če bi Evropa pozabila na vojno, tedaj ji ne bi bilo treba pozabiti na njene dolgove.

* * *

Francozi neprestano povdarjajo, da so Ameriki plačali dolg, ko je prišel Lafayette v Ameriko in se z Amerikanci boril za svobodo. Toda Lafayette je bil tu, odtedaj pa nobenega Francoza več, ki bi kaj plačal, ali se boril za nas.

* * *

Roosevelt bi dobil večino tudi v najbolj zakrknjeni republikanski državi, v Pennsylvaniji, če bi v oni državi smeli voliti — demokrati.

D O P I S I

RESNA IN PAMETNA UREDNIKOVA BESEDA

Dnevnik Ameriška Domovina je prinesel v sredo dne 7. decembra uredniški članek, kateri zasluži priznanja in velikega uvaževanja v spoznanju, kdo smo in kakšni bi morali biti. Vsebina uredniškega članka zasluži častno mesto v slovenski žurnalistiki in želeti bi bilo, da ga tudi drugi slovenski listi brez komentarja priobčijo. Nobenega Slovenca ne bi smelo biti med nami, da bi prezrl ta velezanimivi članek. Čast komur čast. Uredništvo Ameriške Domovine vrši svoje kulturno in prosvetno delo z skladajočimi interesi naroda živečega v tujini. Uredništvo tega lista je prepričano, da z hujskajočim in bombastičnem pisanjem se mase ne izobrazijo, nasprotno napravi se jih divje in za vsako moralno ali fizično nasilje dostopno brez sramu dostojnosti.

Neki potovalni zastopnik, ki potuje od slovenske naselbine do naselbine, mi je ob priliki pogovora izjavil sledeče: "Ko posetim naselbino in občujem z ljudmi, mi je takoj znano kakšno časopisje je v naselbini razširjeno. Ko vstopim v hišo in vidim na mizi raztegnjen časopis, takoj vem med kakšnimi ljudmi se nahajam. Priznati moram, kjer sem videl Ameriško Domovino ali kakšen katoliški list, sem se dotične družine razveselil v zavesti, da bo občevanje s to družino prijazno in dostojno. Nasprotno, kjer sem pa zagledal bombastično časopisje, ki oznanja same revolucije in prosekucije, ter hujska delavstvo k upornemu duhu proti vsakemu družabnemu redu, je pa hišni red pod ničlo in njih nastop proti tujcu vse poprej kot pa dostojen. Taki navadni in po hujskajočem časopisju nahujskani in varani ljudje pričakujejo dan do dneva revolucij in persekucij, ter se ne brigajo za bodočnost svojo in otrok. Časopisje je tisti faktor, ki napravi človeka dostojnega človeški družbi ali pa ga duševno in moralno upropasti." Ta izjava je zanimiva od rojaka, ki je že večkrat prepotoval vse večje slovenske naselbine v Združenih državah.

Nedeljski nastop pocestnih demostrantov in njih nedostojno vedenje je dovolj jasno govorilo, da so to ljudje brez čuta sramote in dostojnosti. Viri njih izobrazbe so tako plitvi, kot se to more najti med najbolj primitivnim črnopoltem narodu globoko v azijski puščavi. Resničen je pregovor, ki pravi, da je svoboda nekaterim največje zlo na svetu. In zdaj si lahko te karaktarje od blizu pogledamo, kaj bi storili, če bi jih nesreča zadela in bi bili izvoljeni v državno ali zvezno postajedajo. Kaj bi ti ljudje tam počenjali, ki se ne znajo niti sami sebe kontrolirati? Kako bi državna ali zvezna uprava funkcijonirala pod to ignoranco človeške družbe? Kako bi ta razgrajaška tolpa polna psovk in umazanih besed na ustih vodila državne gospodarske in finančne posle? Oh, to bi bila država, katero bi bilo potreba visoko ograditi in med ljudstvo poslati zdravnike, ki bi bili specijalisti za umobolne.

Če se na drugi strani ozremo na ljudi, kateri so dostojno prišli v dvorano S.N.D., kakšna je njih inteligenca, dostojnost in izobrazba. Lahko je narod ponosen na njih sinove in hčere, ko se ponaša z razumnim in izobraženim narodom. Žalostno je zabeležiti dejstvo, da med temi razgrajači in izzivači so se nahajali ljudje, ki so delničarji in celo še več pri Slov. Nar. Domu in sramotili tiste, ki so v njih podjetju prirejali in najemnino drago plačali. Ali ni bil nastop teh ljudi indirekten bojkot tistim, ki so finančno S.N.D. podpirali? Kronični razgrajači, ali se tega narodnega domoskrunstva zavedate? Organizacija, katera je priredila ali bo v bodoče prirejala, ima tudi gotove zahteve od ljudi, ki sede blizu tega podjetja, da so dostojni v obnašanju. Prihodnji mesec bo imela ta ustanova občni zbor in v interesu iste je, da se izločijo iz mandata ljudje, ki so nasprotni temu kar se v finančno korist ustanove izvrši. Če pa so delničarji za nadaljevanje take taktike, bo pa tudi organizacijam vseeno, kje bodo prihodnje svoje prireditve obdržali. Če je delničarjem vseeno, da ostane zidovje zaradi nekaterih zagrizenih fanatikov prazno je prav, če nočejo napraviti z istimi pošten obračun. Vsako društvo in organizacija želi svojo prireditev obdržati v miru in dostojnem vedenju, nikakor pa si ne želi od gospodarjev blokade in bojkota. S takim početjem, če se ga energično ne ustavi, bo narod izgubil na moralni vrednosti in finančno pa v noradnem gospodarstvu. Zavedni Slovenci ali imate v sebi toliko narodnega ponosa, da boste znali ljuliko izčistiti od dobre pšenice? Če ga imate, storite to brezobzirno in vrnite narodni ustanovi to, kar ji po smislu ustanovitve pripada Sekiro v roke in odsekajte od narodnega drevesa to, kar je suhega in gnilega. Rešite čast S.N.D in naselbini.

L. B.,
zunanji gost prireditve.

REVOLUCIJA V BRAZILIJI

Sao Paulo, v oktobru 1932.— Od 9. julija t. l. do 2. oktobra t. l. smo imeli vojne dneve — revolucijo, kakršne svet menda še ne pomni. Mlado in staro, revno in bogato, je kričalo v svojih vsakdanjih demonstracijah: "Nois queremos la trinshera!" (Mi nočemo strelni jarek.) Časopisi, ki so dnevno izhajali v več izdajah, so posvečali cele strani revoluciji. Dame so nosile "domu na oltar" dragulje, prstane, uhane, sploh vso zlatnino za "vitorio."

Dela je bilo malo, brezposelnost je naraščala. Pri marsikaterem se je pričela revolucija tudi v trebuhu. Imeli smo "vojni kruh" — koruzni. Revolucijonarcem je primanjkovalo streljiva kakor tudi moštva, saj je šlo proti njim 19 držav. Inozemski delavci, priseljenci, se nahajajo v veliki mizeriji in pomanjkanju: samo 10 milreis na dan in morili bodo našega "sovražnika" kot divjo zver . . . In glej, meni nič, tebi nič, poziv revolucijonarcev je strašno ogrel naše "zavedne" Jugoslovane, ne za idejo, temveč za deset milreis, med drugimi tudi bivšega predsednika Jugoslovanskega podpornega udruženja. Obljubujoč, da bo organiziral jugoslovanski bataljon, je postal podporočnik. Posrečilo se mu je spraviti skupaj le majhno število (kakih dvajset) ubogih izseljencev, povečini Švabov in Madžarjev, ki pa vsi danes preklinjajo.

Izvršeno je. Sestradane armade so se vrnile, nekateri brez noge, brez roke, nekateri zdravi, mnogih pa ne bo več. Jugoslovanski bataljon se je razkropil, še predno je bil ustanovljen. Komandantom istega so se, ko je dišalo po koncu, začele tresti hlače in so brž vrgli puško v koruzo. Sedaj bi samo želeli, da bi dobili plačo za one dni, ko so nosili vojaško kapo. Reveži, hoteli bi plačilo prej, predno končajo svoje "požrtvovalno" delo. Najprej ubij sovražnike, potem pa pridi po srebrnike, Judež!

Kolikokrat se je že pisalo, govorilo in povdarjalo, da mi izseljenci smo tukaj gostje ter da nimamo prav nobene pravice vmešavat se v tukajšnjo politiko in reševati probleme tujih držav. Nič ne pomaga.

Človeštvo potrebuje miru, ljubezni in ne revolucij, ki večinoma prihajajo od kapricastih in nekaterih veljavnih debeluharjev, ki ne vedo kako bi se zabaval. Danes ni čas, da mora vladati bomba, top, puška, bajonet. Danes je čas, ko bi moral vladati razum, inteligenca, pamet.

Dobiček in zaključek revolucije: milijoni so se potrošili v vojne namene. Nad dvajset tisoč jih je padlo. Majke plakajo, mlade žene so vdove, deca brez očetov. Voditelji, generali, oficirji in večji propagandisti so izgnani iz države. Ves svet kriči: Nočemo vojne! V Ženevi "konferirajo": proč z orožjem, mi pa: živela vojna! Ali smo civilizirani? Sodite nas!

Opazovalec.

P.S. Pozdrav Joškotu Jerkiču pri "Soči."

Moj dan

Nedelja 4. decembra 1932 je bil moj dan in dan vseh zavednih Jugoslovanov v Clevelandu.

Spomin mi je poletel nazaj. Zdelo se mi je, da je bilo včeraj in vendar je poteklo že 15 let, odkar smo šli. Marsikdo je mislil: da kdo more Nemca premagat. Nekateri so mislili še več: da smo neumni itd. A jugoslovanski dan je pa dokazal, da nismo šli zastonj z idejo in navdušenjem kot dobrovoljci za svobodno Jugoslavijo. Le ponosni bi morali biti in to posebno mi Slovenci, saj odkar obstoji Jugoslavija, se je zgradilo sto in sto šol in to samo v Sloveniji.

Nisem si mogel dati odgovora, da ni pri proslavi bil udeležen SOKOL! Ime jugoslovanski Sokol nosi, pa ga ni bilo! Simbol slovanstva: Sokol, ki je pri stvarjanju Jugoslavije igral tako veliko vlogo. Ponosni smo na rodovitna polja, bogate rudnike, ogromne šume gozda, na našo sad 1000 km dolgo morsko obal, na naš Jadran. Ponosni na našo vojsko, sokole sive, kateri so vedno pripravljeni in zmožni braniti domovino proti vsakemu, tisto, za kar so bile žrtvovane milijonske žrtve, za kar je bilo prelito potoke krvi, to je Jugoslavija.

Še Albanci si ponosni na svojo Albanijo! Da je prišel v nedeljo tu kak Švaba ali Madžar, klanjali bi se mu do kolen. Z opazkami in mukanje — bu-bu-bu-bu — si jemljemo ugled in lahko škodujemo svojcem v domovini — samo poglejmo v Italijo! Gospodu Anton Grdini pa vsa čast za toliko požrtvovanje in trud za Jugoslavijo.

F. L.

Ženski demokratski klub 32. varde

Cleveland (Collinwood), O.— Malo pozno, vendar upam, da nam bodo naši sočlani oprostili, ki se jim malo bolj pozno zahvaljujemo za njih složno sodelovanje v vseh ozirih, namreč članom demokratskega kluba. Za vse jim izrekamo najlepšo zahvalo, posebno pa za vse prirejene zabavne večere.

Da so se povsod obhajale zmagoslavne prireditve, vemo, ali da bi se pa kje obhajala tako, kot se je v naši 32. vardi, sem pa prepričana, da ne. Članstvo obeh klubov se je udeležilo v velikem številu zabave, ki sta jo ba oba kluba priredila. Možje sivih las, so se vrteli kot 18 letni fantje. Seveda, tudi ženske nismo bile pri ta lenih. Porabile smo priliko in se zabavale kot se znamo le Slovenci. Kdor ni bil navzoč, mu je lahko žal. Popravi pa to lahko še, ako postane član tega kluba. Vabi se vse državljane in državljanke, da pristopijo v naše klube in tako bodo deležni vseh pravic in zabavnih večerov, ki jih prirejamo v vsestransko zadovoljstvo.

Prihodnja seja ženskega demokratskega kluba se vrši drugi torek, to je 13. decembra v Turkovi dvorani. Opozarjam vse članice, da v polnem številu udeleže iste in sklep zadnje skupne seje je bil, da vsak član in članica vpiše za prihodnje leto vsaj pet novih članov v naša kluba.

Pozdrav! Zapisnikarica.

Zavarovalnina proti brezposelnosti

Ko delavec-trpin premišlja v teh dolgih zimskih večerih, si umisli marsikatero idejo in seveda predvsem, kako bi bilo bolje za obstanek za življenje, da bi čim ložje prenašal življenja trnjevo pot.

Marsikdo ima dobre misli, dobre ideje, pa korajže ni, ni dovolj energije, da bi se tako zadevo spravilo naprej. V mislih imam današnje slabe čase, ki so nam vsem dobro znani in dobro nam je znano tudi, da delavec ni temu kriv. Pa se vprašujemo: Ali bo šlo za vedno tako? Ne, tako ne more iti naprej, ker mera je polna. Prišel je čas za trpina, da spregovori besedo in spregovori vladnim zastopnikom, da smo tudi mi ljudje, da smo tudi mi opravičeni do poštenega zaslužka. Ako nam pa ne morejo ali nočejo dati dela, pa naj upeljejo brezposelno zavarovalnino in starostno pokojnino.

Zatorej poprimimo se dela, da podvojimo naše vrste, da se čim preje uresniči dobra ideja. Zato je pa cenjeno občinstvo vljudno vabljeno, da se udeleži shoda, katerega sklicuje jugoslovanska sekcija za brezposelno zavarovalnino in starostno pokojnino jutri popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Shod se prične točno ob 2:30 popoldne. Pridite, da slišite govornike, ki vam bodo dali poročila o delovanju istega in kako blizu smo do cilja ter kako nujno potrebujemo vaše pomoči, ne še toliko v denarju, pač pa moralno, da se pokaže, da smo močni, da se ne samo sto, ampak tisoče ljudi bori za to zavarovalnino.

Vsi ko eden imejmo v mislih in besedah, da prej ne odnehamo, dokler ni zmage. Starši, pripeljite svoje odrasle otroke, da tudi oni slišijo kako nujno je potreba, da se borimo, ne samo za nas, ki smo že takorekoč v jesenskih dneh, ampak za naš bodoči rod pomeni taka zavarovalnina mnogo več. Pridite vsi, od blizu in daleč, v dvorano SND, ter jo napolnimo do zadnjega kotička. Vabi in kliče vas odbor za jugoslovansko sekcijo,

Joseph Okorn, blagajnik.

Staro zanesljivo
TRINERJEVO
GRENKO VINO
Tonika za želodec in odvajanje

Roosevelt se posvetuje s Thomasom v New Yorku

New York, 10. decembra. Novo izvoljeni predsednik Roosevelt se je včeraj posvetoval z bivšim socijalističnim kandidatom Thomasom glede priporočil newyorški postavodaji radi reorganizacije mestne vlade v New Yorku.

In sedaj še to

Državni pravdnik Freed študira te dni postavne določbe, če je bil odstavljeni šerif Sulzmann opravičen do svoje plače, odkar je prvič zgubil svojo tožbo na sodniji. Sulzmannova tožba radi prizivov je trajala devet mesecev, in dvomi se, da bi bil ta čas Sulzmann opravičen do plače. Sodnija bo to dognala.

"Zajčja bolezen"

Iz Loraina se poroča, da so tam obolele štiri osebe za takozvano boleznijo "zajčja mrzlica." Gotovi zajci, katere lovci postrelijo in jih potem dresirajo, oziroma jim odvzamejo kožo in drobovje, so bolni, in osebe, ki pridejo v stik s tem, obolijo, in precej nevarno, kar dostikrat povzroča smrt.

Avto žrtve

V letu 1932 je bilo do včeraj ubitih že 192 oseb od avtomobilov v mestu Clevelandu.

Dnevna vprašanja

1. V katerih šestih državah je predsednik Hoover zmagal pri zadnjih volitvah?
2. Katera je najmanjša republika na svetu?
3. Kaj je Lloyd zavarovalna družba?
4. Kaj razumete pod imenom "Sudan"?
5. Kdo je bil prvi Amerikanec ki je dobil Noblovo nagrado?
6. Kateri prekop je daljši, Sueški ali Panamski?
7. Kdo je bil najmlajši po letih, ko je postal predsednik?
8. Koliko mora biti stara ženska, da ji je dovoljeno voliti v Angliji?
9. Morsko globočino merijo s fatomi. Koliko čevljev ima fatom?
10. Koliko predsednikov je bilo že izvoljenih iz države Ohio?

Odgovori na vprašanja

1. Maine, New Hampshire, Vermont, Connecticut, Delaware in Pennsylvania.
2. San Marino, ki ima 38 kvadratnih milj površine.
3. Londonska zavarovalna družba, ki ima svoje urade po vsem svetu in ki zavaruje vsako mogočo stvar, dogodek ali predmet na svetu.
4. Travnata planota, ki se razteza preko centralne Afrike južno od Sahare. Večina te zemlje pripada Franciji, manjši del pa je last Angležev.
5. Theodore Roosevelt radi svojega prizadevanja, da se čimprej konča vojska med Rusi in Japonci.
6. Sueški kanal.
7. Theodore Roosevelt.
8. 30 let.
9. Šest.
10. Sedem.

Če verjamete al' pa ne.

Včeraj smo stali tam zraven in gledali naše zidarje, kako so spretno metali malto med opeko, pa je rojak pripomnil: "Poglej, ta zna pa drugače kot Zidarjev Janez iz Dolenje vasi. Tega sem enkrat gledal, ko je "frajhal" hišo in je ravno ometaval steno pri oknu. Ker nas je bilo več gledalcev, se je hotel postaviti, pa je rekel: 'Vidite, fantički, tole se tako dela!' Pa je vzel polno kelo malte, pa jo je — švrk — zabrusil skozi okno. Janez je namreč močno križem gledal, pa je mislil, da je vrgel ob steno, pa je zraven in skozi okno

△

Ni vse zlato, kar se sveti in tudi ni treba verjeti, kadar vam jagri pripovedujejo, koliko so pobili zajcev. Tako sem zvedel iz zanesljivega vira, da je na farmi Johna Jalovca streljalo sedem jagrov na enega zajca, katerega je gonilo pet psov in eden in isti zajček jim še dandanes dvakrat na teden piše in jih iskreno pozdravlja.

△

Če že govorimo o zajcih (naj jih vrag vzame), naj še jaz eno povem. Namreč pri vsej stvari je samo ena velika napaka od strani zajcev in ta je, da so nekoliko prehitri. Če bi se vsaj toliko zamudili, da bi lovec lahko pomeril, pa bi se še shajalo. Oni dan smo podili zajce po gmajni južnozapadno od Loraina. Precej smo jih videli. Jaz sem jih zgrešil samo sedem, kar za današne razmere še ni taka reč. Prazen sem prišel domov. Ampak, če verjamete al' pa ne, ko zapeljem lizo na domače dvorišče, je tam čepel prijazen zajček in sem moral ustavit in zatrobit, da se je pošast umaknila. Tako je na svetu: človek gre 80 milj daleč po zajca, pride prazen domov, doma ti pa zajci kožolce prevračajo po dvorišču.

△

Tole mi je povedal Pavlinov France, ki se nikdar ne zlaže, če ga ni zraven. Povedal mi je o dveh prijateljih: Janezu in Lojzetu, ki sta se slučajno zaletela k nekemu vinotoču in zahtevala kvort ohajčana. Prinese ga jima. Ko ga Lojze pokusi, pa vidi, da je kisel ko vrisk, da bi prejel usnje pri čevljih, če bi kanil nanje. Lojze rojaku to tudi da na znanje, nakar mu ta reče: "Vidiš, dragi prijatelj, nikar se ne vjedaj radi tega vina. Res je malo kislo, ampak lepo te prosim, ali naj dam tako kislico drugim ljudem? Saj bi jih nikdar več ne bilo k meni. Če ga dam pa prijatelju, mi ta ne bo zameril, ker se lahko pogovoriva. Zato, Lojze, kar zamiži pa pij!"

Lojze in njegov prijatelj tudi tako storita: zamižita in pijeta, da z božjo pomočjo tudi izpraznita kvort. Ko se odpravljata, stisne Lojze gostilničarju nikelj v roke. To naj bi bila plača za kvort. Gostilničar pogleda nikelj, pogleda Lojzeta, pa se začudi: "Ti, Lojze, od kdaj se pa prodaja kvort ohajčana po nikelju?"

Lojze pa pravi: "Saj smo domači in prijatelji: kar zamiži pa spravi!"

△

Na ogalu stoji razcapan deček in prosi milodarov. Bridko se joče, da se človeku res zasmili v srce. Mimo pride dobrosrčna gospa, pa ga vpraša:

"Zakaj pa jočeš tako silno, sinko moj?"

"Oh, nimam več očeta, ubit je bil v svetovni vojni. Prejšnji teden mi je umrla moja ljuba mamica. Bratje in sestre so tudi že vsi pomrli, sploh sem sirota, ki nimam nobenega človeka več pod milim nebom. Usmilite se me, gospa, uboge sirote in mi darujte kak cent, ker če pridem brez denarja domov, kriči nad menoj vsa družina, da je strah in groza . . ."

S HARMONIKO NA MEDVEDA

(Piše Jaka)

Predno stopim s truka, naj omenim še mal svetovni dogodek, ki se nam je pripetil in ki bi bil za las lahko imel grozne posledice v tem in onem oziru. V nekem mestecu smo namreč kupovali gasolin za truk. To je jako grda razvada avtomobilskih vozil, ampak dokler ne iznajdejo tehniki kaj drugega, se moramo zadovoljiti s tem. Ta oddih smo porabili v toliko, da je ukazal naš kapetan odmor koncerta in komandiral vse pasažirje s truka, da si nekoliko razgibljejo napol premrle ude. Izmed vseh je bila odmora menda še najbolj vesela Vilčkova harmonika, ki je šla po sapo in se oddahnila od neprestanega pretezanja.

Ko je planilo s truka pet gardnih lovcev v svoji uniformi in precej glasnega razpoloženja, se je kmalu zbralo okrog nas cenjeno meščanstvo, ki menda nima drugega dela, kot da pase firbec nad tujci. In temu strmečemu občinstvu smo s zanosom pripovedovali, da gremo po par medvedkov v šumo. Ljudje so nas opazovali z vsem spoštovanjem, ki so ga mogli dati v besedi in očeh, mi smo pa hodili med njimi, kot mladi petelinčki po gnoju.

Dasi je navada, da je pri vsakem koncertu odmor najmanj deset minut, smo ga mi imeli samo pet, ker je kapetan ukazal, da moramo naprej, da pridemo še pred nočjo v našo bajto.

In sedaj bi bilo kmalu prišlo do svetovne katastrofe. Ko je namreč Rudy Božeglav lezel nazaj na truk in kdor pozna Rudyta ve, kako strašno je neroden in zavaljen, se je naslonil, ko je plezal čez planke pri truku, z eno roko v enega izmed številnih bušljev, v katerih so složno in v bratski vzajemnosti počivali naši pripomočki za prehrano. Rudy se je hotel samo prijeti za bušelj, pa mu je menda spodletelo in je vtaknil široko dlan naravnost v sredo bušlja. Ker je v tem Rudy že poslal težjo polovico čez planke, mu ni bilo mogoče vzeti svoje besede nazaj, zato se je naslonil z vsemi svojimi 220 (tako menda) funti žive vage na roko in tako srečno prekoračil državno mejo trukove ograje in prišel na zasedeno ozemlje. In ko je bil na varnih tleh, je vzel roko iz bušlja in pobožno vzkliknil: "Tristo milijonov in pol zelenih!" Na take krščanske besede se mora človek ozirat, zato smo se vse obrnili proti avtorju izgovorjenega predloga in v svoje veliko začudenje opazili, da kaplje od Rudytove roke neka rumena tekočina, ki je v mičnih kapljicah barvala naše blenkete in drugo našo opremo.

Rudy je bil tako presenečen in začuden, da ni mogel takoj do kake druge besede, zato je situacijo razložil v primernih besedah naš kapetan, ki je zarenčal:

"Prekleta neroda! Kaj si moral ravno v jajca potlačiti svoje tace?"

To so lepe in odkritosrčne besede, ki sežejo do srca in so segle tudi Rudytu, ki je godrnjal: "Kaj pa spravljate jajca v škrnicel? Kje ste pa še videli ali slišali, da bi se devala jajca v čisto navaden škrnicel? Do sedaj sem bil jaz še vedno mnenja, da se jajca za transportacijo spravljajo v zavojčke, da se ne pobijejo. Od kdaj pa je ta postava v modi, da se na ta način vozijo jajca po svetu, vas vprašam?"

Vidiš, France Veselov, ki si nam jajca prodal in jih nam kar v škrnicel zapokal, kaj vse se je zapisalo na tvojo kožo! Kapetan je vso stvar razložil, da on ni jajca pokal in da jih je v takem položaju dobil od Veselovega Franceta. Razume se, da smo se vsi (razen Rudyta) tako smejali, ko je preiskovalna komisija ugotovila, da je od Rudyta poslana roka k prednji straži zdrobila samo kake pol ducata jajec, druga so pa še vedno ždela v svoji priprostosti nedotaknjena. Gotovo pa je, da bi se ne bili smejali, če bi bil Rudy vsa jajca strl.

Dutch Prince, ki je še pečlar in se razume na take stvari, je modro predlagal, da bi vzeli eno ponev, ki smo jih imeli več seboj, in naj bi si na licu mesta skuhali kajzeršmorn, da bi vsaj nekaj rešili važne jajčne vsebine. Predlog ni dobil potrebne večine, ker je govoril Vilček proti predlogu, ko je povdarjal, da če mislimo, da bomo rabili njegovo harmoniko za peč, da se motimo. To je imelo dovolj velik učinek na zbornico, da predlog ni dobil večine. Rudy si je obrisal roke v enega izmed blenketov, še enkrat poslal z ekspresom vsa jajca in njih žlahto k vragu, Tieber je pognal truk, Vilček je zopet raztegnil meh in zopet je zadonelo: Smo fantje mi prirajžali . . .

*

Okrog četrte ure popoldne smo prišli na mesto našega cilja za prvi dan. Ob tlakani cesti stoji hišica, pred katero se košatita dve velikanski smreki, ki dajeta hiši in njenim prebivalcem poleti prijetno senco, pozimi pa vsaj nekoliko prestrižeta ostro burjo, ki zavija po dolini. Tukaj prebiva star Pennsylvančan, Charlie, po poklicu vdovec (drugega poklica menda nima), s svojima dvema čvrstima sinovoma. S to družino se naš kapetan Gašper pozna že dolgo, zato nas je tudi tukaj privlekel, da ostanemo čez noč, drugi dan pa se napotimo v kempo, ali kamorkoli že.

Charlie ne lastuje hiše in farme, ki obsega kakih 280 akrov zemlje in gozda, ampak jo ima v najemu. Po tem se pozna, da se v njem ne pretaka slovanska kri, ker je bil rojen v Ameriki, njegov oče tudi in menda stari oče tudi, pa še nima toliko svojega, da bi lahko z dlanjo pokril. Če bi bil to naš človek, bi bila v tretjem rodu najmanj polovica Pennsylvanije rodbinska last. Od česa se preživljajo, ne vem, od pridelkov s farme gotovo ne, ker od vseh 280 akrov zemlje imajo obdelan samo vrt za solato in kakih sedem korenčkov.

Najljubše delo jim je, da sedijo na gugalniku pri peči in modrujejo kako je in kako bi lahko bilo, pa ni. Saj tako delo nazadnje ni napačno in ga jim skoro zavidam. Mesa pa ne pogrešajo, ker jim da gozd, kolikor ga hočejo. Tri korake od hiše se začenja gozd, kje si lahko nastrele srnjake, zajce, veverice, jerebice in drugo podobno.

Charlie je najbolj flegmatičen človek na svetu. Dolg ko preklja, suh ko trska in nobena stvar ga ne spravi iz ravnotežja. Redkobeseden je kot star hrast in iz njega dobiš kvečjem yes ali pa no. Sicer pa je jako dobro duša, pohleven in pa, kar je največ vredno, imeniten lovec, ki duha divjačino že na milje daleč. Zato smo ga tudi izbrali, da bo vodnik naših jagrovskih duš na tem lovskem pohodu.

Charlie nas je prijazno sprejel in je vsakemu posebej rekel halo, druzega pa nič. Jaz sem sicer silil našega kapetana, da bi napravil doli s truka pozdravni nagovor v imenu vse družbe, pa mi je Gašper prijazno svetoval, naj ga kar sam napravim, če se mi ravno hoče. Ampak, po mojem, zahteva to olika in če se že napravlja pozdravne govore drugim ljudem, zakaj bi se pa izkušenemu lovcu ne, ki je vendar vsak trikrat toliko vreden, kot kaka politična kapaciteta.

Potem je prišel ukaz od kapetana, da razložimo truk in znesemo vso prtljago v hišo. Takoj smo se lotili dela in vsi hkrati, kot bi nas gonila ena misel in skrb, smo zgrabili za sodček in ga pobožno nesli v hišo, kjer smo ga tudi takoj nastavili in tudi njega vsebino pokusili, da se prepričamo, da smo res pripeljali seboj pravo robo. Bil je tak, da te je rezalo po grlu, potem pa je planil vzduh skozi nos na plan. Torej kapitalna pijača!

Zatem smo znosili še drugo ropotijo v dve veliki sobi, kjer je stalo pet velikih postelj, to se pravi: stojalo in pa nekakšen modroc, ki je imel v sebi razne hribe in doline, torej jako pripravno ležišče. No, odeje smo imeli seboj, za zglavje pa bomo deli čevlje, kot je lovski običaj.

Bila je že peta ura proč zvečer, ko smo bili z vsem gotovi in smo posedli v kuhinji, kjer je stala velika peč, ki je zavzemala skoro polovico obširne kuhinje. Presodil sem, da je peč nekaj več vredna kot vsa hiša, zlasti ob takem jesenskem vremenu, kot je bil tisti dan. Gospodar Charlie jo je naganjal, da je kar žarela. Drv se mu ni zdelo škoda, saj se mu je bilo treba samo skozi okno stegniti, pa je dobil drv, kolikor jih je hotel. V kotu je stala dolga miza, na vsaki strani pa po ena klop in tu smo dobili varno zavetišče.

Kapetan je otvoril občno zborovanje, da se pogovorimo o pohodu v kempo drugi dan. Predno pa je prišel ta dnevni red prav v tir, sem prosil za besedo in jo tudi dobil, ker sem udaril po mizi in naravnost in brez ovinkov vprašal, kdaj bo večerja. Pri tej moji odkritosrčni besedi je zaprlo sapo našemu kapetanu, ki je mislil, da sem jaz že pozabil na njegovo besedo, ki mi jo je dal pred odhodom na lov. Stvar je namreč taka. Kapetan Gašper mi je bil povedal, da je zaaral velikansko gosko, ki jo bomo imeli za večerjo tukaj. In ker nisem iz sosednje kuhinje slišal nikakih sumljivih glasov in ne dišav, ki bi cikale na zaobljubljeno večerjo, sem sprožil važno vprašanje o gosji večerji.

"Saj res," je rekel Gašper, kot bi čisto pozabil na vso zadevo, "kaj pa dela naša gos?" Vprašanje je bilo stavljeno na kučegazda Charlita. Ta ni mogel takoj odgovoriti, ker si je ravno basal čik v usta in je parkrat pljunil za peč, predno je povedal, da se goska imenitno počuti in da se veseli svojega življenja v drvarnici.

"Ja, kaj ti nisem naročil, da jo zakolji in oskubi, da jo bomo imeli za večerjo?" se čudi Gašper. Charlie ni rekel nič, kar sem si jaz razlagal tako, da naš slavni kapetan ni naročil ničesar, ampak ga prijatelj Charlie ni hotel spraviti pri prijateljih v zadrego.

"Tok tako," poprimem jaz, "to dobro veš, Gašper, da bi jaz ne bil prišel sem z vami, da se nisem veselil gosje večerje, sedaj ne bo pa nič. Ali je to kakšna pravica?"

"Alo fantje," ukaže kapetan, ne zmeneč se za moje, iz srca prihajajoče besede, "po gosko v drvarnico! Ti, Charlie, ji odseči glavo, jaz bom pa pristavil vodo na ogenj, da jo bomo oskubli. V eni uri bo pa večerja, da se bo nekaterim ljudem srce potolažilo."

Kmalu se je zaslišalo zunaj silno vpitje na pomagajte in frfotanje s perutnicami, ko se je izvrševala smrtna obsodba nad ubogo živalico iz rodu perutnine. Kmalu prineso v zmagoslavnem sprevodu mrtvo gos v kuhinjo in jaz sem se čutil silno potolaženega, ker sem v duhu užival predstoječo fino večerjo. Da, rekel sem v duhu, ker tisti večer goska ni prišla na mizo, kot je bilo obljubljeno. Ko je minilo že kake tri ure od časa, kar je stegnila noge in peruti goska in ni še nič cvrčalo iz kuhinje, sem postal radoveden in grem v kuhinjo, da pogledam z svojim lastnim nosom, kako kaj napreduje obljubljeni banket, pa na svoje veliko začudenje in žalost vidim še komaj napol oskubljeno gosko, ki je žalostno samevala na mizi pri oknu. Sveta jeza me popade in obrnem se do cenjenega občinstva v kuhinji, ki je bilo v živahnem pogovoru glede volitev, ki se vrše ta dan po deželi.

(Dalje prihodnjič)

VESTI IZ DOMOVINE

—Ponesrečen cestni rop. Cerkniški lesni trgovec M. J., je šel po svojih trgovskih opravkih z vozom in konjem proti Kočevju. Na cesti, ki pelje iz vasi Travnik proti vasi Draga, gre pot skozi gozd, sta nenadoma iz grmovja skočila dva maskirana moška. Eden je skočil h konju, drugi pa na voz, in zaklical: "Denar!" Napadeni ima na svojih potovanjih skoro vedno seboj orožje. Tako je s par streli odgnal vsiljiva napadalca. Gospod M. J. je imel seboj čez 20,000 Din in bi bil, ako bi se napad posrečil, precej masten plen.

Drugi dogodek pa se je dogodil v Cerknici sami. Cerkniški špecerijski trgovec g. Lavrenčič Lojze ima precej veliko trgovino. Ko je v nedeljo zjutraj vajenec odprl trgovski lokal, je opazil po lokalu velik nered. Poklical je gospodarja, ki je ugotovil, da so mu vlomilci nekaj tisočakov in nekaj blaga odnesli. Vlomilci so prišli v trgovino na prav poseben način. Na podstrešju so predrli strop in so tako prišli v prvo nadstropje, od tu pa v trgovino.

—Akcija za obnovo slavonskih gozdov. Bogastvo Slavonije so zlasti njeni ogromni gozdovi, ki pa so jih v zadnjih letih že precej skrčili. Zaradi tega se je zdaj v osješki okolici začela živahna delavnost med prizadetimi ljudmi, da se čimprej in čim uspešneje prične z obnovo tamkajšnjih gozdov. Mnoge zemljiške zajednice so že pristopile k tej akciji in je do sedaj posejanih že 100,000 juter zemlje z mladimi akacijami. Na nekaterih krajih so začeli saditi hrastov žir.

—V Stopičah pri Novem mestu je 23. nov. umrla gospa Angela Stangelj, soproga posestnika in poštarja.

—Žalostna smrt otroka. Nedavno je kmetica Frančiška Ramšakova iz Sp. Rečice pri Laškem zamesila v sobi kruh. Ko je šla v kuhinjo, da pripravi kosilo, je pustila kmetica enoletno hčerkico Štefko samo v sobi. Otrok je zlezel najprej na klop, kjer je stala skleda s testom, in odtod k skledi, v katero se je prekopicnil z glavo. Otrok si sam ni mogel več pomagati iz testa, v katerem se je tudi njegovo vpitje zadušilo. Ko se je mati vrnila v sobo, je našla otročička zadušenega v testu.

—Dve hudi nesreči v gozdu. Posestnik Anton Nose iz Kopelj pri Kočevju je odšel z domačimi v gozd po steljo. Ko so steljo spravljali domov, se je voz nenadno nagnil in prevrnil. Pokopal je pod seboj 34 letnega Antona Noseta. Težki voz je zlomil Nosetu obe roki in mu povzročil še druge zunanje in hude notranje poškodbe. — Prav slično nesrečo je doživel posestnik Martin Kopač z Dobračevega, na katerega se je prav tako zvrnil v gozdu voz, naložen s steljo, in ga pokopal pod seboj. Kopač je dobil v prvi vrsti notranje poškodbe.

—V Ljubljani je umrl g. Jernej Sojer, sprevodnik drž. železnice. — V Gradišču je umrla Uršula Marija Kokalj-Terškan, vdova carinskega nadrevidenta v pokoju.

—V Prigorici pri Dolenji vasi je umrl zidar Janez Starc.

GAD V HLAČNEM ŽEPU

Kmet Meneci iz italijanskega Livorna je postal žrtev nenavadnega slučaja. Po delu na njivi je legel v senco pod drevo, da bi se odpočil in nabral novih moči. Ko je sladko zadremal, pa ga je nenadoma nekaj zbodlo v desni kolk. Planil je pokonci in ugotovil, da mu je med spanjem zlezel v hlačni žep gad, ki ga je pičil. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer so ga zdravniki morali operirati.

Paul Keller

CVET NAŠE VASI

"A tako, že razumem — oprostite . . ."

In preden je mogel kaj odvrniti, je začela peti Schubertovo pesem: "Rad sem vrezal v vsa debla" — in je zapela refren: "Tvoje je moje srce na vse večne čase" z žgočim, vriskajočim škrjančkovim glasom. Prišla je Mina, obstala na pragu in mrkega obraza poslušala Olgino petje.

19.

Šlo je na enajsto uro ponoči. Tedaj je nekdo potrkal na hišna vrata Boštjanovih. Mina je zagledala spodaj neko žensko in jo vprašala, kaj želi. Župnikova služkinja je bila, ki je naglo povedala, da so prišli iz neke bližnje vasi po župnika, naj previdi nekega bolnika. A župnik je na neki svatbi v Nižjem dolu. Mora brž ponj. Naj Bernard koj vstane in vse potrebno pripravi v cerkvi. Cerkvene ključe mu položi kar tu na prag.

Služkinja je stekla naglo naprej.

Bernard je koj planil iz postelje, ko mu je Mina vse povedala, se brž oblekel, vzel cerkvene ključe in odhitel na cesto in proti cerkvi. Samotno je bilo na cesti. Deček ni nikogar srečal, celo okna gostilne so bila v temi. Bernard je stopal po pokopališču. Beli nagrobni spomeniki in temni križi so se dvigali nad grobovi Tiho je brnel veter v lipah. Dečka ni bilo prav nič strah.

Ko je pa vtaknil ključ v ključavnico, se je neznansko prestrašil in kriknil na ves glas.

Cerkev je bila odprta.

Dečku so žvenketaje padli ključi iz roke. Od znotraj so se odprla vrata in neki moški se je pojavil na pragu in zavpil:

"Prostor — ali ustrelim!"

"Lojze! Lojze, kaj delaš tukaj?"

"Bernard, ti si? Če me izdaš, bom vse ubil!"

"Lojze, ali si — ali si . . .?"

"Nič! Prisezi, da ne črhneš besedice, sicer te ubijem!"

Deček je le stokajoče jecljal. Zločinec je dvignil železni lomnik.

"Prisežeš, da boš molčal?"

"Da," je izrekel fant v grozovitem strahu.

"Kaj iščeš tod?"

"K bolniku . . ."

"Kje je župnik?"

"Pride!"

"Misli na prisego, sicer boste vsi mrtvi!"

Boštjanov Lojze je izginil. Bernard je klecnil na tla in obležal. Pokopališki veterc je plul nad njim. Nato se je s težavo dvignil. Vlekel se je v cerkev, do oltarja, s plezal po stopnicah. Velika tabla pred tabernakljem je bila prevrnjena. Tresoč se po vsem telesu, je Bernard tipaje segel po tabernakljevih vratcih. Zaklenjena so bila. Propalica je bil torej pravkar prišel.

Bernard je tablo spet postavil na prejšnje mesto in se vlekel v zakristijo. Poiskal je veliko svetilko, ki je bila namenjena za taka pota, in je prižgal luč. Vse to je delal ko omamljen, kot bi ga bil Lojze zares udaril z lomnikom po glavi. Fant je ječe ščepetal vzdihljaje. Slabo mu je bilo. Zdelo se mu je, da se premikajo vsi svetniki, da vsi s prstom kažejo na tabernakelj. Zadoneli so koraki. Deček je napol nezavesten slonel na vratih zakristije Ali se vrača ropar? — Ne! — župnik je bil. Mimogrede se je ozrl na fanta, pokimal z glavo, stopil k oltarju, odprl tabernakelj in ni ničesar zaprzil o nameravanem vlomu.

Na cesti je čakal voz. Bernard je sedel poleg voznika. Močno se je moral držati, sicer bi bil padel z voza. Bilo mu je, kot bi njive plesale krog njega, ko da bo kaka zvezda padla z neba in ga ubila. V gozdu bi bil najrajši zavpil: "Bodimo previdni, Lojze, moj brat Lojze, nas bo dobil in vse umoril!" Pa je le zavzdihnil. V sobi pri bolniku je mrmral ko v sanjah znane latinske besede. Preden je župnik stopil na voz, da se popeljeta domov, je vprašal:

"Kaj ti je, Bernard? Ali ti ni dobro?"

"Ne, prav nič dobro mi ni, gospod župnik."

"Fant, bolan si! Ko bi bil to le slutil, te ne bi bil vzel s seboj. Ne sedi na kozla, sedi k meni!"

Odpeljala sta se župnik mu je potipal žilo, ki je kar divjala.

"Kaj si bil že podnevi bolan?"

"Ne."

"Kar nenadoma je prišlo?"

"Da."

Ko so prišli do gozda, je zavpil:

"Tu — roparji — roparji! Pozor!"

"Vročino ima, hudo vročino!" je zamrmral župnik in pritisnil fanta k sebi. Pa je videl, da je Bernard omedlel.

*

Pri Boštjanovih je bila še zmeraj luč v sobi. Mina je sedela za mizo. Ni čakala Bernarda; ta bo že potrkal, ko se vrne. A kaj bi zdaj v postelji? Spati ni mogla. "Moje srce je tvoje na večne čase," ji je brnelo spet in spet v glavi.

Boštjanova Mina, ki je bila tako močna in trdna, je zašla na nevarno pot ljubosumnosti Ah, kaj pomaga, če si dopoveduje, da se ni prav nič zgodilo; kaj pomaga, če preračunava, da se ne bi taka moderna gospodična, ki je bila na koncertih in v gledališčih ko doma, ki je bila vendarle varovanka vladnega svetnika, da se tako dekle ne bi nikoli poročilo z vaškim učiteljem in ne bi nikoli hotela živeti v takih tesnih, preprostih, samotnih razmerah!

Prvikrat v življenju je srce Boštjanove Mine mogočno zaplalo v ljubezni prvikrat v življenju je tudi ona strastno zahrepenela po sreči. In že je zaslutila veliko nevarnost. Ona je bila grda, Olga pa lepa; ona je bila neokretna, Olga pa gosposka; ona je bila dolgočasna, Olga mikavna. Jasno ji je bilo, kam se bo obrnilo srce učitelja. In sama je priklicala to nesrečo v hišo! Iz ljubezni do njega! Ker ni pustila, da bi ga pregnali iz Loke. In zdaj je strmel v ono drugo ko v svetlo prikazen iz sveta lepote, iz sveta glasbe. Že govori, da bi radi glasbe odšel v mesto, zapustil Loko. Igrajčka se ona z njim, ga slepi s svojimi pesmimi. Ah, kako sovraži tega dekleta! Domislila se je, da bi že našla kak izgovor in odpovedala svetniku stanovanje. Sicer bo Olga ostala še dva dolga tedna v tem kraju — neznansko dolga je bila ta doba in kako polna nevarnosti! Nato je bilo Mine spet sram. Spregledali bi jo, strahopetnost bi ji očitali. Ne! Hvala Bogu, spet se je povrnil njen ponos. Ne, naj le ostane! Naj se bojuje s svojim orožjem, ona sama se bo borila s svojim. Umekniti se ni hotela.

Proč s strahopetnimi izgovori! Sploh pa, kakšen izgovor naj bi bil?

Glasno je potrkalo na vrata.

Župnik je bil zunaj še v cerkvenem oblačilu. Močan hlapec je nesel Bernarda v naročju.

"Ne prestrašite se preveč, gospodična; Bernardu je prišlo slabo. Upam, da ni nič posebnega."

Odšli so v sobo in položili nezavestnega dečka na zofo. Mina je strmela v mrtvaškovbledi obraz svojega brata.

"Bernard!"

Ni se zgenil.

"Najbolje je, da mu daste nekaj požirkov močne kave. Žila mu komanj še bije. Voznik, vi se koj peljite po zdravnika! Recite, da ga prosim, naj brž pride. Gospodična, ali je šel bolan iz hiše?"

"Zdrav je bil," je dejala Mina vsa prevzeta. "In zdaj . . .? Mij Bog, kaj se je le zgodilo?"

"Pripravite kavo! Niti malo ne slutim, zakaj je fant nenadoma obnemogel. Šele tedaj, ko mi je ministriral pri bolniku, sem opazil, da nekaj ni v redu. Na poti domov pa je omedlel."

Le z veliko težavo so vlili bolniku nekaj žličk kave v usta. Glavo so mu položili na prav nizko zglavje ,ker je bil deček bled ko zid in torej ni bilo dosti krvi v glavi. Malo prej, preden je zdravnik prišel, se je Bernard vzdramil. Tropo je buljil v župnika in Mino in ni odgovoril na skrbi polna vprašanja.

Zdravnik spočetka ni vedel, kaj bi bilo fantu. Slednjič je pa le dognal, da si je moral fant nenadoma močno pretresti živce. Predpisal je popoln mir in nekaj zdravil.

Šele zjutraj je mati zvedela, da je Bernard bolan. A ker je bila tako utrujena in brez moči, ni mogla drugega, ko da je vzdihovala.

Mina je sedela pri Bernardovi postelji in je razmišljala. On si je nenadoma močno pretresel živce? Čez nekaj časa je menila, da ve, kako se je to zgodilo. Bernard je bil zmeraj bolj mistično navdahnjen, pa je, gredoč po pokopališču, imel lučko za kako prikazen in se je tako na vso moč prestrašil. Tudi župnik je mislil podobno. Dejal je: "Nikoli več ne bom Bernarda vzel s seboj h kakemu bolniku in drugih ministrantov tudi ne. Ponoči bom zmeraj sam hodil na taka pota."

Pravkar se je Bernard zavedel. A na nobeno vprašanje ni nič odgovoril. Nemo je strmel predse; zdelo se je, ko da je otrpnil.

"Ali ne moreš nič več govoriti, Bernard?" je prestrašeno vprašala Mina.

"Še!" je odvrnil deček; "pustite me pri miru!"

(Dalje prihodnjič)

MALI OGLASI

Naznanilo

Članicam podružnice št. 25, Slovenske Ženske Zveze se naznanja, da se polnoštevilno udeležijo seje, ki se vrši v pondeljek, 12. decembra, v navadnih prostorih. To je letna ali glavna seja, ko se bo volil odbor za leta 1933. Izvolite si odbor, da bo po vaši volji, da bo delal v korist in napredek cele organizacije. Pride naj tudi ves izobraževalni odbor, da se pogovorimo za kakšno prireditev. Prošene so pa tudi vse tiste, ki dolgujejo, da pridete poravnat, da se lahko računi za to leto uredijo. Pozdrav — tajnica.

Vaš rent zastonj

Blizu cerkve sv. Lovrenca v Newburgu. Kupite hišo za dve družini, 12 sob in dvoje kopališč. Nizki davki. Nekaj popravila je treba. Samo $300 takoj, drugo po $15.00 na mesec. Cena samo $950.00. Samo lot je vreden tega denarja. življenska prilika, da pridete do svoje hiše. Oglasite se takoj pri Mr. Widmar, Union Trust Bank Bldg., Broadway in 55. cesta. Tel. MIchigan 7020. (290)

Stanovanje

se odda, pet sob, kopališče, gorkota. Vprašajte na 1235 Addison Road. (290)

Dvor Baraga, C. O. F.

Člani društva Baraga, Reda Katoliških Borštnarjev, ste prošeni, da se vsi udeležite korakanja pri slavnosti prve sv. birme v novi cerkvi sv. Vida, v nedeljo, 11. decembra. Zbiranje je v stari šoli sv. Vida, točno ob 2. uri popoldne.

Ker se bliža konec leta 1932, se opominja vse člane, ki dolgujejo za en mesec ali več, da poravnajo zaostali dolg najkasneje do 16. decembra, 1932, ker sicer bom primoran postopati po pravilih in suspendirati vse one člane, ki ne poravnajo do prej omenjenega dneva. Vpoštevajte torej ta zadnji opomin. Z bratskim pozdravom, — Frank Perme, nadborštnar; Chas. A. Baznik, fin. tajnik. ((290)

Vaški apostol

Za "Ameriško Domovino" prestavil M. U.

"Da, da — naj le gredo sedaj prečastiti, večerja že čaka."

Gospod Felicijan je stopil v razsvetljeno izbo, porinil brevir na polico ter sedel. Nato je prinesla Katra večerjo. Z rokama pod predpasnikom je postala ter čakala, da vidi, kako mu bo teknilo. Ko je pa videla, da le z žlico meša in grebe z vilicami, je užaljeno začela mencati predpasnik. "Pa tak dober namen sem imela, danes!"

"In zato si mi napravila rakovo juho in sulca? Hvala lepa, Katra! Ampak, glej, pametno pa nisi storila! Dobra stvar tekne človeku samo tedaj, kadar je preživel vesel dan. Če pa mora človek mnogo grenkega požreti, tedaj dobi tudi še najboljša reč slab okus po tem. Pravim ti, Katra . . . tako pogledati v sto src, doli v najtemnejši kotiček . . . češče, hvala Bogu, je človeku kaj prijetno, kar vidi . . . a nasprotno pa vsi drugi! In s skrbjo v srcu šele uganiti, kar hočejo zamolčati! . . . Spovedna tajnost! Da, da, mora pač biti tako in bo imelo tudi dobre strani! Veselje pa mora človek le redkokdaj zamolčati . . . češče pa mora človek dopustiti nesrečo, ker pač ne sme govoriti! In pri tem naj človeku teknesta rakova juha in sulec! Povem ti, Katra, težko je biti človek . . . biti pa človek in župnik obenem, je še težje!"

"Sedaj naj se ne razburjajo, prečastiti! Saj vedo, da jim potem škodi! Sveta vendar ne morejo obrniti narobe! To so njihove lastne besede! Sedaj pa naj ne pustijo, da bi se večerja omrznila!" Medtem ko je Katra govorila svojo modrost, je zunaj nekdo pozvonil. Šla je ven, a se koj vrnila rdeča v obraz, kakor kuhan rak. Prinesla je mal listek in ga položila na mizo. "Breznikov hlapec je prinesel svoj spovedni listek. V Zilski Bistrici je odpravil."

"Tako, tako? Jaka? . . . tako daleč jih je moral nesti?"

"Pa niti spodtaknil se ni — zunaj na križnem tlaku!" Sedaj pa, sedaj je Katra resnično čula, da se je nekdo zunaj spodtaknil. In zvonec je pozvonil, tako ponižno, da je kar samo enkrat bingnilo. "Tako bi uteg-nil Peter Janez zvoniti . . . odkar sem mu zadnjič levite prebrala." Katra je stopila ven. "Mladi šumar, prečastiti!" Vsa njena jeza se je razkadila in kar muzala se je, ko je potihem računala, koliko bo bogata ohcet prinesla farovžu.

"Tone? . . . Tako-o-o-o?" Kar konca ni hotelo biti temu "tako." Gospod Felicijan je porinil krožnik na stran ter vstal.

"Dober večer, gospod župnik!" Klobuk je vrtel v rokah, s pogledom, kakor da je prečastiti kak preiskovalni sodnik — pa tak, ki vse pronajde — tako je stopil mladi šumar preko praga. Prijazno smehljajoč se je ostala Katra pri vratih.

"Dober večer, ljubi Tone!" je dejal župnik. "Kaj mi pa ti prinašaš?"

"Vprašal bi rad, ko ne bi lahko z . . . z Juliko prišel jutri k ženitvanjskemu spraševanju? Po obhajilu. Tako, da bi nas lahko že na Veliko noč oklicali."

"Tako-o-o?"

"Da."

"Ah," je dejala devica Katra, "tedaj lahko častitam."

Tone jo je pogledal, kakor da mu je zalučala v obraz psovko. In gospod Felicijan je pripomnil: "Katra, tiho bodi!" Ona pa ni vzela za resno, pač pa se je še dalje smehljala.

Roke zakopane v talarjeve žepe, počasnih korakov je stopil župnik k Tonetu. "Tako, tedaj se hočeš zares poročiti? Tako, tako, tako-o-o!" Napol je bila skrb, napol pa vprašanje, kar je sevalo gospodu Felicijanu iz oči. Sedaj je ugledal kuharico in je namršil obrvi. "Katra, pojdi ven! Kar mi ima sedaj Tone povedati, ni nobena javna stvar, a rakova juha tudi še ne dovoljuje vsega! . . . In pa tudi vrata zapri!"

Z vzdihom je šla Katra proti vratom, a še med vrati je pogledala župnika s pogledom, ki naj bi dejal: "Nikar naj mu ne delajo težav, prečastiti! To je mladi šumar!"

"Da, da!" jo je potolažil gospod Felicijan. "Tako, sedaj tedaj postaja stvar resna?"

"Nu, da, enkrat se mora pač zgoditi!"

"Tako-o-o? Tedaj mora biti? . . . Pa baš danes mi moraš priti, baš danes!"

"I, Julika je pač menila, da sedaj te dneve ne boste tako natančni s spraševanjem."

"Tako-o-o? . . . Glej jo, glej, kako prebrisana je, tale Julika! Seveda, ob svetem času, ki nas spominja Kristusove smrti in zveličanja . . . naj odpuščamo . . . vse, kar le more človek odpustiti! In Julika ima prav . . . ti se nikar ne boj, ne bom ti delal sitnosti! . . . Ampak dolžnost mi je kot dušnemu pastirju, da te opozorim, da je poroka jako, jako resna zadeva! Ali si vse dobro premislil?"

"Premislil?" Tone je stisnil palec v podlogo klobuka. "Sedaj ni časa za premišljevanje. Oče in njena mati sta se dogovorila . . . in kar je res, moram tudi povedati . . . imel sem Juliko rad. Še na jesen in vso zimo . . . vedno sem jo imel rad."

"Tako-o-o?"

"Da! In beseda poštenega človeka mora veljati!"

Župnik je stisnil ustne, kakor da si bo zažvižgal pesmico. In pozorno in začudeno je opazoval poštenega ženina, čigar obraz je postajal čedalje bolj rdeč. Tone pa, kakor da mu ni ta pogled prijeten, je stopil korak nazaj v senco.

"Tako, tako . . . mora veljati. Dobro si povedal."

"Da! Tako pravi Peter Janez!"

"Tako-o-o? Peter Janez? Lepo, Tone, da se ne napihuješ s tujim perjem! In Peter Janez, seveda, on ima mnogo dobrih besed v svojem srcu." Gospod Felicijan se je nasmehljal. "Le škoda, da ne ve vedno, kdaj naj bi svojo vrečico odprl, kdaj pa zavezal."

"Da, da!" Tone je vzdihnil.

"Nu, da! Pa pridi jutri. Doma bom zate! In za Juliko tudi!"

"Boglonaj, gospod župnik — in lahko noč!" Nekako čudno hitro je prijel ženin za kljuko.

"Tone!"

"Gospod župnik?"

"Kar si se naučil od ptičje drobnjadi . . . ali še znaš tisto?"

". . . Kaj?" Začudeno je gledal Tone. Modri nauk, ki se ga je bil učil od ptičje drobnjadi tedaj po zimi še, je že pozabil.

"Da, da!" je pokimal gospod Felicijan. "Mi ljudje se pač učimo dobrih naukov, da jih pozabimo . . . kadar bi jih potrebovali! . . . Kaj pa je s Petrom danes?"

Napol še v mislih o učenju in pozabljenju, o katerima je govoril gospod Felicijan, je odvrnil Tone: "Pa ne vem, gospod župnik. Včeraj je napravil za Katro stol . . ."

"O, ti moj ljubi Bog!"

"Danes pa ga tudi še nihče ni videl."

Zamišljeno je gledal gospod Felicijan pred se "Saj si lahko mislim, zakaj ni prišel. Najbrž čepi doli pri Marijani in Elizabeti!"

"I, da . . . temu se dobro godi! . . . Zbogom, gospod župnik!"

Medtem ko se je zunaj v veži Katra pogovarjala s Tonetom o reku "kdor se mlad poroči," je strmel gospod Felicijan v izbi še vedno na tisto mesto, kjer je mladi šumar pravkar stal. "Takooo? Tistemu se tedaj dobro godi, ki pri Elizabeti sedi? — — O, le pridita jutri! Tebe bom naučil premišljenosti! Julka se bo pa katekizma učila!"

Zunaj je minila Toneta potrpežljivost. "K spraševanju bom šele jutri prišel — za nocoj mi je dovelj! Lahko noč!"

Ko je naglih korakov hitel proti domu, je dotekel na cesti staro ženico, ki je bila očividno kaj židane volje. Kajti le neprestano je blebetala pred se in se smehljaja. In kaj čudno se je zibala: sedaj proti levemu, sedaj proti desnemu jarku. In le vedno se je zdelo Tonetu, da se hoče skloniti. Ampak ni storila tega, pač pa se je zibala naprej in le venomer tipala slamnati cekarček, ki ga je nosila na roki. Kljub temi jo je Tone spoznal, ko je stopil mimo nje. Bila je tobakarica. In kak duh po meti se je širil od nje!

Hihitaje je švedrala k svoji hišici. Ni mogla priti naravnost skozi plot — tako postrani je morala "čilat," da je prišla skoz. In nato je bilo treba storiti nekaj, kar je zahtevalo vse premišljenosti in miru: najti ključavnico in odpreti vrata.

Medtem ko je "šlatala' 's ključem vse naokolo, kamor je ta spadal, se je nekdo dvignil raz temno klop. "Dober večer! Dolgo vam je vzelo! Ali vam niso hoteli tako hitro izplačati?"

In tedaj se je pričela tobkaarica smejati, kakor da je to srečanje v temi najveselejši dogodek njenega življenja. In medtem ko se je tako smejala, se je le venomer sklanjala in se tolkla z dlanjo po stegnu. Sedaj je Peter opazil, da ga je tobakarica zvrnila kako šilce čez žejo. Prestrašen je zaječal: "Marija in Jožef! Mar vendar niste izgubila denarja?"

"Nak, nak!" Smeha je komaj govorila. "Nak, nak! Denar imam! I, na tega sem pa pazila. Tu je! Le poslušaj!" Potresla je cekarček, iz katerega se je čul lahen žvenket.

Peter Janez je bil zopet miren. In šepetal je v noč: "Marijana, sedaj je imamo!" Pogledal je gori k lesketajočim se zvezdicam in se pokrižal. "Ti si moje upanje! Ti si moje vse! Hvala ti! Sedaj si držal za oje!" In tobakarici je dejal: "Kajne, da se je izkazal! Sedaj imamo numoro!"

"Ja, pukljavec, sedaj jo imamo! Konečno smo jo enkrat zadeli!" Konečno se ji je posrečilo, da je vtaknila ključ in odklenila. "Le pridi notri, pukljavec! Sedaj boš dobil svoj denar!"

V izbi je sicer našla svečnik in žveplenke — svečo pa je moral prižgati Peter. In ko je vzela tobakarica iz cekarčka težko vrečico in se je pripravila, da bo stresla nje vsebino na mizo, je dejal v skrbeh: "Pazite, da kaj ne izgubite!"

"Na, nak! Saj pazim! Moj denar, to mi je sveta stvar, veš!" Obrnila je vrečico in bleščeč val zlatnikov in srebrnjakov se je vsul na mizo. "Poglej, pukljavec, poglej sem!" S svojima suhljatima rokama je grabila po denarju. "V papirju so mi izplačali, veš! Jaz pa sem takoj šla in menjala. In sedaj sem z roko, pukljavec, da dobiš svoj denar!" Peter Janez je iztegnil roko in tedaj mu je naštela tobakarica na roko pet zlatnikov. "Tu imaš sedaj zopet svojih petdeset goldinarjev! Ne boš ničesar izgubil, ker si mi prinesel srečo. Saj si dober človek! Najrajši te imam od vseh! — Malo prismojen si, res! Ko bi bil le eno številko uganil! Ljubezen je prišla ven! Trinajst, da! Ampak ljubezen si prečrtal — jaz pa, jaz sem naredila ambo — osemsto goldinarčkov na numaro dvanajst in devet! Te si mi ti navdahnil! Dvanajst je apostolsko število . . . devet pa število prismojenih, ki ne znajo do deset šteti! Te dve numari si mi ti navdahnil . . . zato tudi ne smeš ničesar izgubiti!" Smejaje se ga je potrepljala po bledem licu. "Boglonaj, pukljavec! Tavžentkrat boglonaj!" Hihitaje je šla zopet za mizo in pričela spravljati kupec v vrečico.

Peter Janez je imel še vedno v iztegnjeni roki pet zlatnikov. Oči so ga pekle, ustne so mu pobledele — tedaj je spregovoril z nečloveškim glasom: "To ni res . . . kar si povedala . . . dokaži mi!"

In smeje se, je izvlekla tobakarica iz cekarčka po daljšem trudu časopis: "Na, tu poglej, če znaš brati . . . tu je zapisano."

Stisnil je pet zlatnikov v pest, omahnil k mizi ter klonil spačeni oblaz. Medtem ko je tobakarica zadrgnila vrvico okoli polne vrečice, je on počasi bral črko za črko. Tu so stale številke, črne na belem: 12 in 9 in 12 in še dve drugi

Trepetaje se je Peter Janez vzravnal, odprl pest, pustil da so se zlatniki strkljali na pod in ne da bi spregovoril besedice je odšel iz izbe. Za njim pa veselo tobakaričino hihitanje.

Ko je pogledal zunaj v zvezde, se je hripavo zasmejal: "Svet . . . svet . . . nu, da bo že tako!" Prišel je domov, strmel v tiho zidovje — in se zopet okrenil.

Šel je k Malarčini bajti, strmel v zaprta okna — in zopet šel.

Gnalo ga je k cerkvi. Ta je bila odprta tisto noč za njegovo mater! Vendar od tedaj naprej so zaklepali vrata pri pokopališču. Našel jih je zaprta, potresel železno ograjo — in zopet šel.

Ven na polje. Čez travnike in njive, brez cilja — vedno v krogu naokrog. Prišel je mimo senika, v katerem je spala njegova mati. Skakal je preko jarkov, v katerih je sedela "Vjokana Johana" opoldne in zavživala samotni kruhek.

In na gozdnem robu je stala butara dračja, kakor črna pošast. Peter Janez je dvignil pesti. "Misliš, da se te bojim . . . človeški hudič! . . . Tebe se že ne bojim!" In s pestmi in s svojim ogromnim telesom se je vrgel nad tajinstveno pošast.

Ko se je lomeči kup dračja zvrnil, se je Peter Janez nekoliko zavedel in padel hrope na zemljo.

Nad njim zvezde — pomladanska noč.

12.

Zgodaj zjutraj na Veliki četrtek — komaj se je bilo pričelo daniti in dekla je bila baš zakurila ogenj na ognjišču — tedaj se je začul od hišnih vrat sem korak, pod katerim se je v veži vsa oprava tresla. Peter Janez je stopil na kuhinjski prag, njegovo sključeno telo pa je kar zapolnilo vrata. "Dekla, ali mi boš dala krajec kruha?"

Novoizvoljeni kongresman iz Minnesote, F. H. Shoemaker, je bil svoje čase zaprt radi kršenja poštne postave. Če ga bo kongresna zbornica sprejela, je vprašanje.

Leopold Kushlan
SLOVENSKI ODVETNIK
6411 St. Clair Ave.
Soba št. 7
Tel. HEnderson 5195

DR. J. V. ZUPNIK
zanesljiv zobozdravnik
Mnogo let na istem mestu.
St. Clair vog. 62. ceste.
Vhod samo iz 62. ceste.
Knausovo poslopje.
GOVORI SLOVENSKO
Uradne ure od 9. zj. do 8. zv.

DOBER PREMOG!
Točna postrežba
The Hill Coal Co.
1261 MARQUETTE RD.
Stari Cimpermanovi prostori
HEnderson 5798
FRANK ARKO, zastopnik

FINO MESO!
Najboljše prešičevo meso. fine klobase, piščance in kokoši dobite pri
MARTIN FRANKU
ST. CLAIR MARKET
stojnice 18 in 20
Tel. GLenville 5994

THE OLD HOME TOWN Registered U. S. Patent Office By STANLEY

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z globoko potrtim srcem naznanjamo žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je neizprosna smrt pretrgala nit življenja naši, nadvse ljubljeni in nepozabni dragi materi

MARY JERŠE

ki je po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, za vedno zatisnila svoje trudne oči dne 14. novembra, 1932. K večnemu počitku smo jo položili 18. novembra na Calvary pokopališče.

Na tem mestu se prav lepo zahvaljujemo vsem onim, ki so nam stali ob strani v času prevelike žalosti, posebno pa lepa hvala Mrs. Juliji Frank in Mr. in Mrs. Anton Marolt za pomoč v njeni bolezni in ob času smrti.

Lepo zahvaljujemo vsem, ki so jo obiskovali v njeni bolezni ter vsem, ki so prišli ranjko pokropit, ko je ležala na mrtvaškem odru in vsem, ki so jo spremili do groba. Lepo se zahvaljujemo članicam društev, ki so prišle molit ob krsti ranjke.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so darovali krasne vence, ki so ji okrasili krsto v zadnji spomin, in sicer: Družina Rose Vovk, družina Seručar, družina Ažman, družina Červan, družina Cimperman, družina Golobič, družina Marolt, družina Per, družina Alojz Zakrajšek Sr., družina Frank Zakrajšek, Richman Girls, društvo Maccabees in društvo Srca Marije (staro).

Nadalje izrekamo iskreno zahvalo vsem onim, ki so darovali za sv. maše, in sicer: Družina Frank Seručar, Mrs. Katarina Bartol, družina Alojz Cimperman, Mrs. Frances Dejak, družina Deželan, Mrs. Mary Dejak, družina Joseph Dolenc, Mrs. Julija Frank, Miss Amalija Dolenc, družina Frances Grmek, družina Andrej Dolenc, družina Hlad, družina Jack Dolenc, družina Hočevar, družina Karlinger, družina Anton Kastelic, Mrs. Jennie Keržmanc, Mr. Joseph Kuhar, družina Lenaršič, družina Lužar, Mrs. Ana Mačerol, družina Frank Medveš, družina Milavec, Mrs. Mary Vidmar, Mrs. Angela Mozek, družina Joseph Okorn, družina Joseph Oražem, družina Alojz Perme, Mrs. Mary Pirc, Mrs. Ana Podnar, Mrs. Rose Urbančič, Mr. John Špeh, družina Svetanović, družina Joseph Tomek, Mrs. Frances Velkovrh, družina Alojz Zakrajšek Jr., družina Alojz Zakrajšek Sr., družina Frank Zakrajšek, družina Anton Zakrajšek, družina Margole, Young Ladies Sodality, društvo sv. Ane, št. 4 SDŽ, društvo Srca Marije (staro).

Prav lepa hvala vsem onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu. Prav prisrčno se zahvaljujemo Rev. Ponikvarju za spremstvo iz hiše v cerkev in na pokopališče in za opravljene pogrebne obrede ter za ganljiv govor v cerkvi. Iskrena hvala tudi Rev. Jagru in Rev. Andreyu za njih asistenco.

Prav lepo se zahvaljujemo pogrebniku Frank Zakrajšku za tako lepo in simpatično vodstvo pogreba. Če se je pomotoma kako ime izpustilo, se prav tako lepo zahvaljujemo.

Ti pa, nadvse ljubljena in nepozabna mati, ki si se za vedno poslovila od nas, veseli se v nebeški slavi za plačilo svojega zemskega trpljenja. Naj Ti sveti večna luč. Tvoje truplo naj mirno počiva in duša pa sveti raj uživa in naj Ti bo lahka ameriška zemlja.

Žalujoči ostali:

Jennie Jerše, Josephine, poročena **Zakrajšek**, hčeri.
Jennie Merkun, sestra.

Cleveland, O., 9. decembra, 1932.